

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.06.2021. - 02.07.2021.

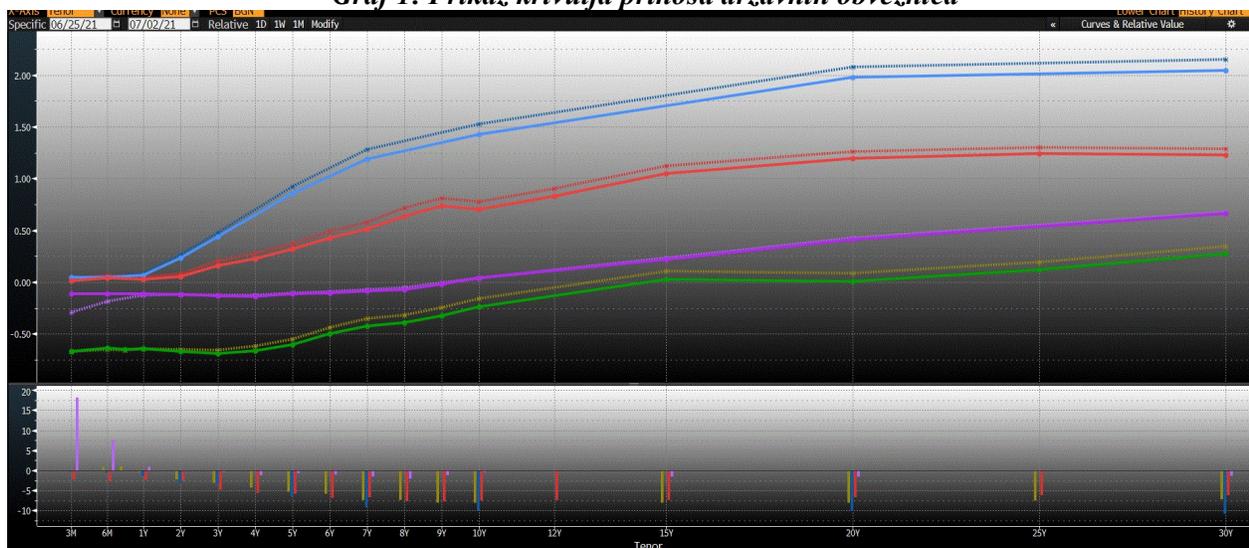
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	25.6.21	2.7.21	25.6.21	2.7.21	25.6.21	2.7.21	25.6.21	2.7.21
2 godine	-0,65	-0,67	0,27	0,23	0,08	0,06	-0,11	-0,11
5 godina	-0,55	-0,61	0,92	0,86	0,38	0,32	-0,10	-0,11
10 godina	-0,16	-0,24	1,52	1,42	0,78	0,70	0,05	0,05

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	25.6.21	2.7.21
3 mjeseca	-0,651	-0,649
6 mjeseci	-0,649	-0,640
1 godina	-0,630	-0,624

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 02.07.2021. godine (pune linije) i 25.06.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su zabilježili pad u odnosu na prethodnu sedmicu. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 2 i 8 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica su smanjeni za 9 do 15 baznih poena. Izraženije smanjenje prinosa zabilježeno je polovinom protekle sedmice pod uticajem neizvjesnosti mogućih efekata novih sojeva virusa na globalni ekonomski oporavak.

Početkom sedmice predstavnici ECB su iznosili različita mišljenja o pitanju mogućeg početka povlačenja stimulanisa. Predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann i guverner Centralne banke Austrije Holzmann su prvi članovi UV ECB koji su otvoreno raspravljali o mogućnostima povlačenja PEPP programa

ukupne vrijednosti 1,85 biliona EUR, kako se ekonomija bude oporavljala. Weidmann je izjavio da smatra da 2022. godina više neće biti godina krize ukoliko pretpostavke o pitanju toka pandemije i očekivanja efekata na ekonomiju budu u osnovi potvrđene i dodao da bi neto kupovine obveznica mogle unaprijed biti postepeno smanjene kako bi se izbjeglo naglo obustavljanje PEPP programa. Takođe, Holzmann se slaže s očekivanjima tržišta da bi PEPP trebalo da bude obustavljen najranije što je moguće, odnosno u martu 2022. godine. S druge strane, italijanski član IV ECB Panetta je upozorio na prerano povlačenje podrške jer pandemija još uvijek nije okončana, te smatra da je iskustvo pokazalo da bi isuviše rano povlačenje podrške moglo dovesti do pooštavanja finansijskih uslova, a što bi moglo dovesti do većeg obima kupovina nakon toga. Slično tome, guverner Centralne banke Francuske de Galhau je mišljenja da treba zadržati određeni nivo „dodatne fleksibilnosti“ kod kupovina obveznica nakon krize, posebno vezano za obim i alokaciju sredstava. Na kraju prošle sedmice predsjednica ECB Lagarde je izjavila da iako je ekonomski oporavak sada postao više očigledan i dalje ostaje krhak, što predstavlja signal da ECB još uvijek nije spremna da obustavi program hitne pomoći (PEPP). Lagarde je dodala i da su se dogovorili da zadrže PEPP najmanje do marta 2022. godine odnosno dok ne procijene da se faza krize koronavirusa završila. Dan prije toga Lagarde je izjavila da bi ekonomija eurozone mogla izbjeći najpesimističniji scenario koji je razmatran na početku pandemije, ali da je još uvijek suočena sa rizicima koje nose mutacije virusa.

Proteklu sedmicu, u smislu objavljenih makroekonomskih podataka, obilježio je rekordno visok nivo PMI indeksa prerađivačkog sektora u eurozoni zabilježen u junu. IHS Markit, koji objavljuje PMI indekse, je objavio da fabrike u Evropi zapošljavaju najbržom stopom zabilježenom u posljednje najmanje 24 godine jer pokušavaju da sustignu rastuću potražnju, koja dolazi zahvaljujući ekonomskom oporavku. Oporavak je uslijedio nakon što su radnje, restorani i drugi sadržaji za razonodu ponovo otvoreni zahvaljujući povećanom obimu vakcinacija. Ipak, fabrike su istovremeno suočene sa nestašicom opskrbe, što ih prisiljava na smanjenje zaliha. Objavljeni podatak o nastavku rasta proizvođačkih cijena u eurozoni u maju (9,6% godišnje) ide u prilog tome, a što ukazuje na to da povećani troškovi u proizvodnji još uvijek nisu u tolikoj mjeri preneseni na maloprodajne cijene.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	JUN	1,9%	1,9%	2,0%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	JUN	0,9%	0,9%	1,0%
3.	Proizvođačke cijene (G/G) – EZ	MAJ	9,6%	9,6%	7,6%
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	JUN	116,5	117,9	114,5
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	JUN	-3,3	-3,3	-5,1
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	JUN	63,1	63,4	63,1
7.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	MAJ	-1,0%	-2,4%	5,1%
8.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	MAJ	-	7,9%	10,3%
9.	Maloprodaja – Španija (G/G)	MAJ	-	19,6%	40,5%
10.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	MAJ	-	44,0%	82,4%
11.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	MAJ	-	1,6%	11,0%
12.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	MAJ	5,5%	7,4%	31,5%
13.	Stopa nezaposlenosti – EZ	MAJ	8,0%	7,9%	8,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	JUN	5,9%	5,9%	5,9%
15.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (kvartalno)	I kvartal	8,1%	8,1%	8,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Irska	JUN	-	7,6%	7,8%
17.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	MAJ	-	6,5%	6,7%
18.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	MAJ	10,7%	10,5%	10,7%
19.	Promjena broja zaposlenih – Španija (u '000)	JUN	-110,0	-116,9	-129,4

SAD

Guverner Feda Waller je izjavio da bi Fed možda trebalo da započne da smanjuje program kvantitativnih olakšica već ove godine kako bi se pružila mogućnost povećanja kamatnih stopa krajem sljedeće godine. Waller je dodao da bi stopa nezaposlenosti trebalo da se poprilično smanji ili da inflacija zaista nastavi da bude visoka, prije nego što bi povećanje kamatne stope u 2022. godini bilo ozbiljno shvaćeno, mada on ne isključuje ni tu opciju. Predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan je izjavio da smanjenje programa kvantitativnih olakšica treba da se „vrši postepeno“, ponavljajući svoj stav da bi bilo pametno započeti postupak prije nego kasnije. Kaplan je dodao da se vidi širenje pritiska na rast inflacije koji se talasaju u širokom opsegu instrumenata. Ekonomista iz Sjeverne Kalifornije Alfredo Romero je izjavio da postoji još mnogo segmenata od kojih zavisi stabilan ekonomski oporavak, poput stope vakcinacije, razvoja novih sojeva koronavirusa i ekonomskog rasta ostalih svjetskih ekonomija. Nacionalni indeks cijena kuća S&P Case-Shiller koji pokriva svih devet popisnih područja je povećan za 14,6% godišnje u aprilu, nakon što je u martu zabilježen rast od 13,3%. Prema objavljenim izvještajima, ovo je bio najveći rast u posljednjih više od 30 godina. U istom mjesecu indeks cijena kuća za skupinu od 20 gradova, uključujući Dalas, Majami, Njujork i San Francisco je povećan za 1,6% mjesečno i za 14,9% na godišnjem nivou, što predstavlja najveći godišnji rast od decembra 2005. godine.

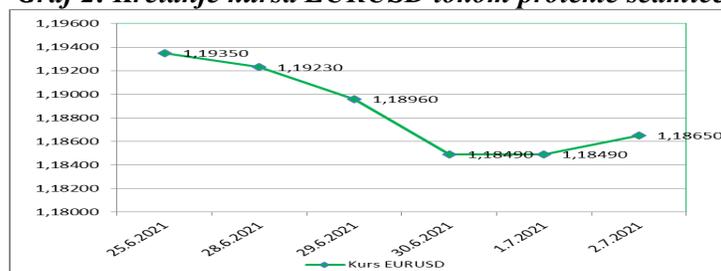
Povećanje radnih mjesta u junu je ubrzano kako su kompanije, očajnički želeći da povećaju proizvodnju i usluge usljed povećane tražnje, povećale plate i ponudile podsticaje, kako bi milione nevoljno nezaposlenih Amerikanaca privukle da se vrate na radna mjesta. Iako se činilo da je ekonomski oporavak SAD na dobrom putu, problemi sa zaposlenošću i naknadama su pokazali da se ekonomija tek treba vratiti u pretpandemijsko stanje.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period	
1.	Aktivnosti prerađ. sektora Feda iz Dalasa	JUN	32,5	31,1	34,9
2.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	APR	1,6%	1,8%	1,6%
3.	Indeks povjerenja potrošača	JUN	119,0	127,3	120,0
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	25. jun	-	-6,9%	2,1%
5.	ADP izvještaj o promjeni broja zaposlenih	JUN	600.000	692.000	886.000
6.	Kuće koje čekaju na realizaciju prodaje	MAJ	-1,0%	8,0%	-4,4%
7.	Inicijalni zahtjevi nezapos. za pomoć	26. jun	388.000	364.000	415.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezapos. za pomoć	19. jun	3.340.000	3.469.000	3.413.000
9.	Indeks raspoloženja potrošača	27. juni	-	55,1	56,9
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	JUN	62,6	62,1	62,1
11.	Građevinski troškovi (M/M)	MAJ	0,4%	-0,3%	0,1%
12.	ISM indeks prerađ. sektora	JUN	60,9	60,6	61,2
13.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	JUN	720.000	850.000	583.000
13.	Stopa nezaposlenosti	JUN	5,6%	5,9%	5,8%
14.	Trgovinski bilans (u milijardama USD)	MAJ	-71,3	-71,2	-69,1
15.	Fabričke porudžbine	MAJ	1,6%	1,7%	-0,1%
16.	Porudžbine trajnih dobara F	MAJ	2,3%	2,3%	-0,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1935 na nivo od 1,1865.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Novi ministar zdravlja Javid se u svoj prvoj izjavi pred Donjim domom Parlamenta od povratka u kabinet složio sa stavovima mnogih ministara konzervativaca koji vjeruju da je vrijeme da se odbaci oprez i ponovo otvori zemlja kako bi se što prije vratila u normalu. Dodao je da nijedan datum koji izaberu nije bez rizika od Covid19, kao i da se taj rizik ne može eliminisati, već se treba naučiti živjeti s tim. Domaćinstva u Velikoj Britaniji su značajno povećala štednju početkom 2021. godine, budući da su bili spriječeni da posjećuju barove, restorane i prodavnice, te sada imaju mogućnost da kroz pojačanu kupovnu moć pruže podršku ekonomskom oporavku. Stopa štednje koja mjeri udio štednje u raspoloživom dohotku je povećana na 19,9% sa 16,1%, koliko je iznosila u četvrtom kvartalu 2020. godine.

Ministar finansija Velike Britanije Sunak će najaviti planove kojima će transformisati London u centar "zelenih finansija", s obzirom na to da Vlada namjerava da podstakne konkurentnost na globalnoj sceni nakon Brexita. Kako je pomenuto, Sunak će objaviti detalje plana emisije državnih obveznica u vrijednosti od 15 milijardi GBP, a dio će biti utrošen za ekološki prihvatljive projekte.

Guverner BoE Bailey je izjavio da je važno da se ne reaguje pretjerano na rast inflacije, za koji će se vjerovatno pokazati da je privremen tokom perioda oporavka ekonomije nakon pandemije Covid19. Bailey je ponovio da su razlozi zbog kojih BoE smatra da inflacija neće biti trajna "dobro utemeljeni". Istakao je da je važno ne reagovati pretjerano na privremeno snažan rast i inflaciju kako bi se osiguralo da prerano zaoštavanje monetarnih uslova ne ugrozi oporavak. Glavni ekonomista BoE Haldane je istakao da očekuje rast inflacije u Velikoj Britaniji blizu 4% u ovoj godini. S druge strane, prošle sedmice je objavljeno da MPC BoE očekuje rast inflacije do 3% tokom 2021. godine, prije nego se ponovo smanji tokom 2022. godine kako ekonomski rast nakon pandemije počne da blijedi.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	JUN	13,6%	13,4%	10,9%
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	MAJ	0,3	0,3	-0,2
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	MAJ	85.800	87.500	86.900
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	MAJ	-	7,3%	9,1%
5.	GDP (Q/Q) F	I kvartal	-1,5%	-1,6%	-1,5%
6.	Lična potrošnja (Q/Q) F	I kvartal	-3,9%	-4,6%	-3,9%
7.	Izvoz (Q/Q) F	I kvartal	-7,5%	-6,1%	-7,5%
8.	Uvoz (Q/Q) F	I kvartal	-13,9%	-13,5%	-13,9%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,85981 na nivo od 0,85831, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3879 na nivo od 1,3824.

JAPAN

Rezime sastanka BoJ održanog 17. i 18. juna je pokazao da su se kreatori monetarne politike BoJ nadali da će ubrzana vakcinacija protiv koronavirusa podstaći ekonomiju, ali su uvidjeli da prigušeni inflatorni pritisci vode krhkom oporavku ekonomije.

BoJ je najavila da će kupiti manju količinu japanskih državnih obveznica u narednom kvartalu, te je izdala saopštenje za jedan kvartalni period. BoJ je otkrila šta će kupiti za cijeli kvartal u periodu jul-septembar, umjesto samo za naredni mjesec, kao što je to radila u prošlosti. Na ovaj način je određen iznos kupovina obveznica za duži period, umjesto podešavanja operacija s ciljem kontrole krive prinosa.

Novi član MPC BoJ Nakagawa je izjavila da BoJ mora fleksibilno odgovoriti na ekonomske promjene izazvane pandemijom Covid19, što ujedno znači da će ona za sada podržati stav BoJ za održavanje ogromnog podsticaja. Nakagawa je na uvodnoj konferenciji za novinare, nakon što ju je Vlada imenovala, izjavila da BoJ mora biti svjesna negativnih rizika po ekonomiju i cijene kako se uticaj pandemije i dalje nastavlja. Ministar zdravlja je izjavio da Vlada nimalo ne oklijeva da produži vanredne mjere u Tokiju, ali da prvo mora da se uvjeri da su te mjere efikasne. Prvi sekretar kabineta japanske Vlade Kato je izjavio da će Vlada razmotriti opcije koje ne uključuju gledaoce na Olimpijskim igrama, u zavisnosti od toga šta će

se desiti s vanrednim mjerama nakon 11. jula. Izbori koji su održani u glavnom gradu Japana u nedjelju su izazvali podjele u gradskoj skupštini zbog zdravstvenih rizika prilikom otvaranja Olimpijskih igara za tri nedjelje, pošto broj zaraženih i dalje raste. Ankete javnog mijenja su pokazale da oko 60% ispitanika želi da se Olimpijske igre otkažu ili odlože. Razlog toga je spora vakcinacija, pošto je samo 10% stanovišta vakcinisano.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	2,9%	3,0%	2,8%
2.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	8,1%	8,2%	11,9%
3.	Prodaja u robnim kućama i supermar.(G/G)	MAJ	7,0%	5,7%	15,5%
4.	Industrijska proizvodnja P	MAJ	27,0%	22,0%	15,8%
5.	Indeks započelih kuća (G/G)	MAJ	8,4%	9,9%	7,1%
6.	Indeks povjerenje potrošača	JUN	35,0	37,4	34,1
7.	Tankan indeks velikih proizvođača	II kvartal	16	14	5
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	JUN	-	52,4	53,0
9.	Prodaja automobila (G/G)	JUN	-	9,2%	30,9%
10.	Monetarna baza (G/G)	JUN	-	19,1%	22,4%

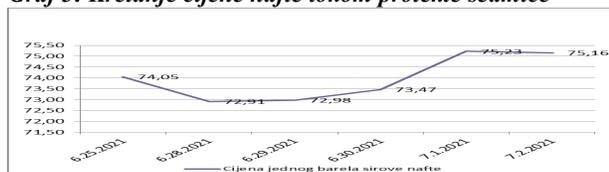
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 132,25 na nivo od 131,75. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 110,75 na nivo od 111,05.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 74,05 USD (62,04 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je blago povećana nakon vijesti o povećanom broju zaraženih Covid-19 novim delta sojem u nekoliko država. Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta i u najvećoj mjeri je bila pod uticajem sastanka OPEC+. Sastanak OPEC+ je počeo u četvrtak i još uvijek nije okončan. Neposredno pred početak sastanka pojavile su se vijesti da ova grupacija očekuje da će globalna tržišta nafte ostati u deficitu u tekućoj godini ukoliko proizvodnja ostane stabilna, tako da je moguće da donesu odluku o povećanju proizvodnje ovog energenta. Ipak, tokom sastanka došlo je do razmimoilaženja stavova Saudijske Arabije i UAE. Naime, OPEC+ nisu uspjele da postignu kompromis o pitanju povećanja obima proizvodnje nafte, čime je pritisak na cijene dodatno pojačan, te se sada nalazi na najvišem nivou u posljednje skoro tri godine. Saudijska Arabija i Rusija djeluju u pravcu opreznog povećanja obima ponude od 400.000 barela u periodu od augusta do decembra, ali je ovaj potez blokiran od strane UAE koji tvrde da je originalni sporazum o smanjenju obima ponude, dogovoren na vrhuncu pandemije, potcijenio maksimalne mogućnosti proizvodnje. Ministar energije Saudijske Arabije princ Abdulaziz bin Salman je insistirao u nedjelju da OPEC+ mora produžiti ranije postignuti sporazum o obimu proizvodnje nafte do kraja naredne godine, držeći se plana kojem se protive UAE. On je istakao da kartel ne može prihvatiti zahtjeve UAE za boljim uslovima, te da niti jedan dogovor ne znači povećanje obima proizvodnje u augustu. Razgovori se nastavljaju i početkom ove sedmice.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 75,16 USD (63,35 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je šestu sedmicu bilježila rast, te je povećana za 1,50%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.781,44 USD (1.492,62 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je zabilježila veoma blagu promjenu, a zlatom se trgovalo u uskom rasponu uzimajući u obzir da su investitori oprezni zbog mješovitih signala mogućeg pooštavanja monetarne politike Fed, te neizvjesnosti koje nose nova ograničenja za putovanja u Evropi. Narednog dana zlato je zabilježilo dnevni pad od skoro 1% nakon što je USD nastavio da aprecira u odnosu na EUR. Pored navedenog, cijena zlata u posljednjih mjesec dana generalno ima trend smanjenja nakon što je Fed u svojim prognozama pomjerio datum prvog očekivanog povećanja kamatnih stopa. Sredinom sedmice cijena ovog plemenitog metala je povećana nakon što su se pojavile vijesti o delta soju virusa, čime su obnovljeni strahovi od širenja pandemije. Takvi podaci su pojačali pritiske na rast cijene zlata.

U petak je cijena zlata povećana, te se tokom trgovanja našla na najvišem nivou od 18. juna pod uticajem deprecijacije USD, do koje je došlo uprkos tome što su podaci s tržišta rada pokazali da je zabilježen rast broja zaposlenih na platnim listama. Ipak, stopa nezaposlenosti je povećana, što je prilično zbunilo investitore. Investitori uglavnom smatraju da, uprkos tome što se uočavaju neki znakovi da se ekonomski oporavak nastavlja, zaposlenost i plate ukazuju na to da se ekonomija tek treba vratiti na pretpandemijske nivoe. Na rast cijene zlata, u petak, uticaj su imali pojačani strahovi zbog širenja novog delta soja virusa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.787,30 USD (1.506,36 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,33%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

